

Brigáda! **Úklid sborových prostor**

Milé sestry, milí bratři, blíží se jaro (vlastně už je tu) a sluníčko zvědavě nakukuje do našich bytů. Tento fakt nás pravidelně znervózní a dožene k velkému úklidu. To, že sluníčko při nejlepší vůli nedokáže nakouknout do našich sborových prostor neznamena, že by se tato jarní nervozita nezmocnila staršovstva našeho sboru. Výsledkem je vypsání termínu na generální úklid sborových prostor.

Termínem je **čtvrtek 3. května** a případně i pátek 4. května.

Tento rok bychom si rádi úklid zpříjemnili a proto se chceme sejít především ve čtvrtek, abychom akce využili ke společnému setkání. Celý velký úklid bychom zakončili společnou večeří. Takže se na vás všechny moc těšíme (a sborové prostory také).

Za staršovstvo
Jiří Ort

**REDAKCE SD KATAKOMBY VÁM PŘEJE POŽEHNANÉ
PROŽITÍ VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

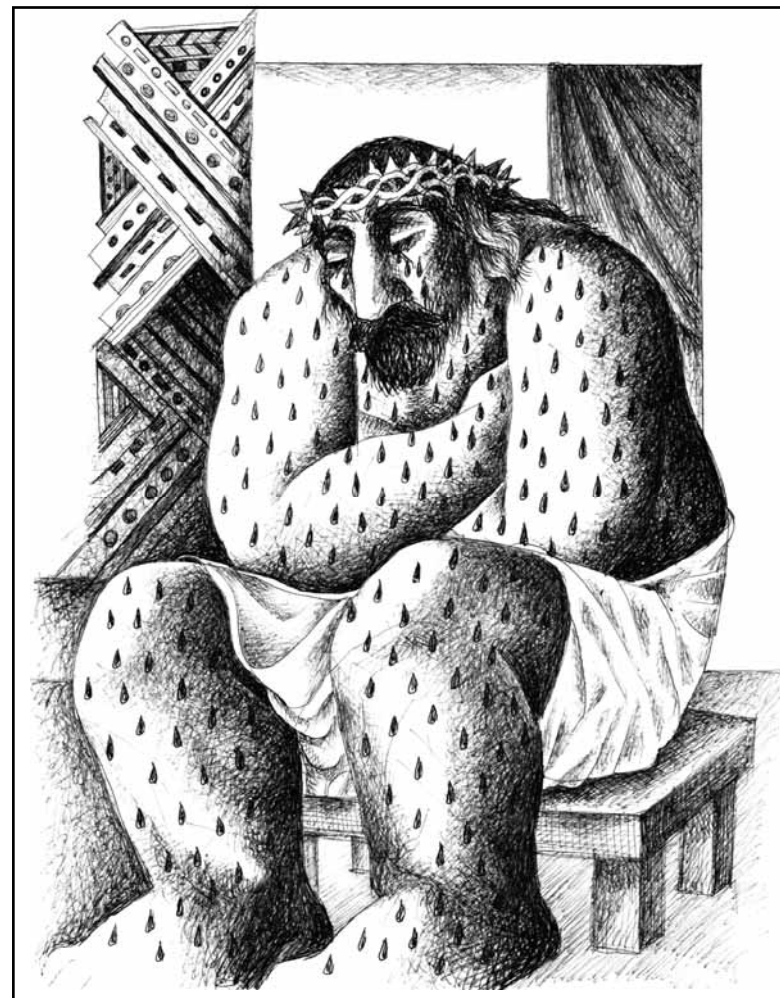
Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vršovice, Tulsá 1
Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,
<http://vrsovice.evangnet.cz>; Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo
Návrh obálky: Ondřej Rada; Odpovědný redaktor: Ing. Jiří Ort; Náklady na jeden výtisk: 11,50,- Kč

katakomby

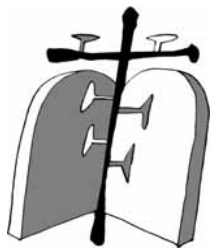
Sborový dopis Vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

● Miroslav Rada: „Bolestný Kristus“, 2006 ●

Duben 2007 - velikonoce

Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. Římanům 14,8

Milí přátelé,

Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ Řekla mu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“

Prostý, jednoduchý rozhovor. Rozhovor, který je základem křesťanské víry a zároveň ukázkou, že v Ježíši Kristu dostáváme víc, než si vůbec dovedeme představit. Marta vyznala to, co tušila jako skutečnost, ale to, co přišlo, bylo mnohem víc, než čekala. Při čtení tohoto textu jsem vzpomínal na nedávný pohřeb bratra Hanuše z našeho sboru. Jeho dcera vybrala právě ten základ, Ježíšova slova „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.“ Byl jsem za tento text vděčný, věděl jsem, že je v něm základní naděje – a přece dobře vím, že jsem zůstal při loučení pouze na povrchu toho, co nám nabízí náš Pán.

Ježíš vzkřísil Lazara z mrtvých. Až provokativní text o tělesném vzkříšení. Dostáváme mnohem víc, než bychom tušili. Ježíš před námi otevírá život. Nevíme, stejně jako Marta, jak to přesně slovy uchopit, ale víme, že je tu před námi. Už dnes se nám otevírá, to Lazarovo vzkříšení jakoby bylo na dosah, už je to tady – ta naděje je mezi námi. I my už dnes smíme žít s vědomím, že náš život se neztratí, že si ho Pán Bůh najde. Ano, má veliký smysl víra, že Ježíš byl vzkříšen v těle a jak sám říká v Janově evangeliu – ve víře v něj život přemáhá smrt.

S touto nadějí víry se smíme učit žít. Žít s hlubokým přesvědčením o Boží lásce, která o nás dobře ví a které se neztratíme. Moc mě potěšilo vyznání katolického teologa Wilhelma Breuninga a doufám, že potěší i v tuto velikonoční dobu i vás: „Bůh miluje víc než jen molekuly, které se v okamžiku smrti nacházejí v těle. Bůh miluje tělo, které je poznamenáno nekonečnou námahou, ale i touhou po neúnavné pouti, tělo, jež během této pouti zanechalo ve světě nejednu stopu, a tím jej zlidštilo... Vzkříšení těla znamená, že Bůh nic z toho nepozbyl, protože člověka miluje. Posbíral všechny sny, neunikl mu jediný úsměv. Vzkříšení těla znamená, že člověk najde u Boha nejen svůj poslední okamžik, ale i celý svůj život.“

Ano, věřím ve vzkříšení. Nevím, jak si to vlastně představit, ale pevně věřím ve vzkříšení těla.

Jiří Ort

kem pak jsou „komplikované děje, ve kterých můžeme rozeznat naše vlastní dilemata a povinnosti.“(39-40)

Ve třetí kapitole si Barton vybral **Tři etické problémy: ekologii, sexuální morálku a majetek**. Kreativním způsobem se zde snaží ukázat, jak v těchto oblastech může Starý zákon přispět k současné debatě víc, než se obecně očekává. Snad do jednoho z nejkontroverznějších témat evangelické (vs. katolické) teologie (etiky) se Barton pustil, když se rozhodl tematizovat **Boží nařízení nebo přirozený zákon** (kap. 4). Tradiční protestantský i katolický přístup je však podle něj nepřiměřený v tom, že obě tradice shodně považují Starý zákon jako zdroj výhradně pozitivního zákona. Barton chce proti tomu „zpochybnit obecně přijímaný názor, že přirozený zákon je Biblii cizí, a prokázat, že se tato podoba zákona vyskytuje jak v Biblii, tak mimo ni...Nepostačí tak, když proti sobě postavíme přirozený zákon a biblické zjevení.“(62)

V poslední kapitole se autor knihy ptá **Proč bychom měli být mravní?** Svou úvahu rozděluje (dle motivů z Ex 22,20-26 a Ex 23,7-9) na podkapitoly *budoucí motivace, motivace založená na minulosti a přítomná motivace*. V první podkapitole Barton relativizuje tradiční deontologický přístup s poukazem na to, že „dobré chování, které by nebylo motivováno očekáváním budoucího prospěchu, je ve starozákonních textech vlastně velmi vzácné.“(88) Myšlenka, že základem morálního chování je poslušnost, která pramení z vděčnosti, je rozvinuta v druhé podkapitole, a ve třetí pak Barton poukazuje k těm místům Bible (např. na zákony, které Izraelité mají poslouchat, protože jsou pro jejich vlastní dobro), ze kterých prosvítá že morální chování je samo o sobě výhodnější než nemorální.

V krátkém **Závěru** se ještě Barton ohlíží za poslední kapitolou a poté i za celou knihou. Čtenáře ujišťuje, že „většinou starozákonních knih se zabývala řada vzdělaných lidí a v oblasti etiky došli k závěrům, které jsou pro naše vlastní morální hledání stále přínosné“ a hned také spěchá dodat, že se však snažil „důsledně vyhnout teologickým názorům, které zkoumají zdroj těchto textů, protože...chtěl, aby texty promlouvaly samy za sebe.“(97)

Celkově mám zato, že Bartonova kniha je (i pro české čtenáře) přínosem. Předně je třeba ocenit autorův srozumitelný jazyk a přehledný styl, výběr aktuálních témat (a odvahu i k tématům značně kontroverzním) a jeho upřímnost se kterou se do nich pouští. Již úvodní vymezení jeho přístupu ke Starému zákonu (viz výše) nechalo tušit, že (Barton v mnohém nezapře svého učitele Jamese Barra a že tedy) dílo bude mít – mimo jiné – i rozměr apologetický a zároveň (teologicky, církevně) provokativní. V knize mnohokrát opakovaná variace motta „věci jsou komplikovanější než se zdají“ jistě trefně míří do řad církevních i těch mimo ni.

/S povolením autora redakčně kráceno. JO/

Etika a Starý zákon

Jindřich Pospíšil: recenze

BARTON, John: *Etika a Starý zákon*. Přel. Filip a Marie Čapkoví. Mlým, Jihlava 2006.

Zasludou překladatelů Filipa a Marie Čapkových a péči nakladatelství Mlým, dostala se nedávno českému čtenáři do rukou kniha oxfordského starozákonníka Johna Bartona *Etika a Starý zákon*. Útlá monografie (100 stran) je rozšířenou verzí přednášek, které autor přednesl na Semináři Johna Alberta Halla v kanadské Victorii v roce 1997.

První kapitolu, nazvanou **Platnost starozákonní etiky**, zahajuje Barton reflexí problémů, které se vyjevují, hovoříme-li o Starém zákonu jako zdroji současné křesťanské etiky. „Je důležité si hned od počátku přiznat, že je vskutku obtížné dokázat, že starozákonní etika může mít svůj význam také v dnešní době.“(8) Za hlavní nesnáze, se kterými se čtenář Starého zákona potýká, pokládá autor tyto tři: První je *zakořeněnost Starého zákona v nám vzdálené kultuře*, druhou *jeho vnitřní rozporuplnost*, a třetí *používání myšlenkových kategorií, které moderní uvažování o morálce nezná*. Jakkoli Barton přikládá těmto nesnázím vážnost a přiznává, že „některé z textů minulých kultur jsou zastaralé, a vést s nimi dialog jednoduše není možné“, má zároveň za to, že jsou i texty jiné, „stále platné, protože v nich lidé po generace nacházeli osvětlení lidské existence.“(12-13) Svůj přístup ke Starému zákonu tedy vymezuje takto:

„Neodvolávám se na něj jako na Sváté písmo Židů a křesťanů, nýbrž k němu přistupuji jako ke starověkému textu. Budu se však snažit dokázat, že navzdory prvnímu dojmu tento text obsahuje významné sdělení o lidstvu a jeho etických normách a že toto sdělení stále nachází ohlas i v naší velmi odlišné kultuře.“(13)

Takto vytyčený program Barton upřesňuje a tvrdí, že „způsob, jakým Bible morální pravdy sděluje, je vždy prostřednictvím jednotlivého a konkrétního“ a že „starozákonní autoři jsou zoufale nesystematičtí.“ Pokud jim máme věřit „pak poznání toho, co je pro lidstvo dobré, spočívá v dodržování jednotlivosti.“(19-20) Barton se ve svém přístupu otevřeně hlásí k Aristotelově etice a zároveň se často odvolává na knihy Marthy C. Nussbaumové *Křehkost dobra* a *Poznání lásky*.

O studie Nussbaumové se Barton nejvíce opírá ve druhé kapitole, kde jsou mu tématem *Etika a příběh*. Vyzdvihuje zde klady zapojení narativních textů do diskuze o etických problémech. To shledává důležitým nejen proto, že „asi polovina Starého zákona nesestává z vyloženě morálních sdělení, nýbrž z příběhů“, ale předně upozorňuje na skutečnost, že tyto „příběhy...se obvykle vzpírají snaze zjednodušit je na jasné mravní ponaučení či pointu.“(25) Výsled-

O smrti a vzkříšení - Hans Küng

Moc se mi líbila kniha Hanse Künga „Věčný život?“. Uvědomil jsem si mnohé kolem toho, jak toto téma člověka fascinuje, jak i my jako křesťané neustále ve víře hledáme obsah tohoto symbolu, který nás ujišťuje, že náš život má svůj smysl, který mu nedáváme my sami, ale přijímáme jej jako dar. Zároveň si uvědomujeme tajemství smrti, které je pro nás tak obtížně uchopitelné. Moc se mi líbila poctivost knihy, s jakou naslouchá i lidské hrdosti, lidské touze po plném životě, který bláhově vidí ve vzpouře proti Bohu. Vzpouře, kterou často způsobilo pokřivené svědectví církve. Hans Küng naslouchá s pochopením a vstupuje do rozhovoru. Symbolem tohoto rozhovoru se mi zdála odpověď na báseň Bertolda Brechta, který tu vyjádřil lépe než mnohé tlustospisy základní pohled materialismu. Doufám, že se nenecháte odradit zemitostí, s jakou k tématu přistupuje.

Jiří Ort

Bertold Brecht

Proti svodům

Odolejte svodu!
Není žádné vzkříšení
Nevěřte na náhodu
Už noc vám čerí vodu
A v den se nezmění.

Odolejte klamu
Že to nic není: žít.
Jen krmte svoji tlamu!
Až vykopou vám jámu
Nebude se vám chtít.

Odolejte zdání
Že čas neřekne: Stop!
Červi nic nevyžvaní.
Život je velké vzplání
A náhle zeje hrob.

Odvrzte pokušení
Dřít a dřít bez hranic!
Na strach už času není!
Budete pokoseni
A nezbude už nic.

Hans Küng

Odolejte svodu!
Čeká vás vzkříšení.
Nevěřte na náhodu
Už noc vám čerí vodu
A v den se promění.

Odolejte klamu
Že to nic není: žít.
Nekrmte svoji tlamu!
Až vykopou vám jámu
Nebude se vám chtít.

Odolejte zdání
Že čas neřekne: Stop!
Život je velké vzplání
Co překročí i hrob.

Odvrzte pokušení
Dřít a dřít bez hranic!
Na strach už času není!
Když smrt se na vás cení
Pak nebojte se nic.

Okénko poesie

Michel Wagner
Velikonoce - setkání s nemožným

*Miroslav Rada: ilustrace ke knize S.J. Hejzlara
„Svědectví o světle“*

Událostí úsvitu je každý zmámen:
Zklamání .... k nepochopení.
Vonných látek již třeba není,
Když kdosi již odvalil kámen.
Ale kde je On ?

Silueta smrti kosou mává,
Jako pozůstalost roucho zanechává.
Co nám to učinil ?
Muž oděný v bílém jasně září -
Je asi andělem s planoucí tváří,
Jaká je úsměvů výpověď pravá ?

Náhle vzbuzené bláhové naděje žen
Odvály zmatek z myslí lidí ven.
Jan se zastaví na samotném prahu,
Petr se odváží do hrobky, má odvahu.
Ale kde je On ?

V prvních paprscích nového rána
V Jeruzalému jsou okna otvírána..
Z blízké olivovníků zahrady
Obnovují zpěv jitra cikády.

Ale ... z Jeruzalému do Emaus,
Od Tiberiady k prahu Betánie,
Tam zjevuje se známá postava,
Nepostizitelná, avšak žije.

„Kristus vstal z mrtvých!“ Opustil smrti stín
Tím věčný život vstoupil do dějin.
Zvláštní vůní naplnil prostor, čas,
No to si musí zvyknout každý z nás.

„Kristus je vzkříšen! Bohu sláva !“
Nový věk své dny odpočítává.

*/Ze sbírky "A haute voix", Paris 1998/
Přeložil JP*

Recepty 28 Moučník sestry Jechové

Bylo krásné lednové odpoledne, kdy jsme při setkání seniorů se zájmem, ale také často s dojetím, poslouchali vyprávění sestry Jechové o prvních vánočních po vysídlení rodiny na Sibiř. Stalo se v r.1955 a tou macešskou zemí, odkud byli vypuzeni, bylo Československo.

Vánoce připomínal jediný symbol - malá dečka s vánočním motivem, vyšitá babičkou. Jinak podle vzpomínky osmileté Varvary, mimo její vlastní rodiny, žádná vánoční atmosféra kolem, po několika desetiletích sovětské moci.

Dlouho jsme naslouchali sestře Jechové, mnohým z nás připomnělo její vyprávění obdobné osudy rodin, které v S.D. v prosinci 2005 byly zmíněny v upozornění na knihu „V plesových střevíčkách sibiřským sněhem“.

Životní příběh nakonec skončil po mnoha peripetiích a mnoha letech návratem širší rodiny zpět do, žel málo vstřícné, původní vlasti.

Čas ubíhal jako voda, navíc velmi příjemně při konzumaci výborného moučníku, který sestra Jechová ve značném množství přinesla. Vyzkoušejte recept, který nám poskytla s tím, že to může vypadat jako bábovka, nebo jako koláč.

Rozpis:

2 šálky polohrubé mouky, 1 šálek cukru (ve kterém jsou 2 sáčky vanilkového cukru), 1 šálek mléka, 0,5 šálku oleje, 1 prášek do pečiva, 4 vejce, 25 dkg rozinek, 20 dkg arašidů (nebo jiných ořechů).

Postup: Všechny ingredience, kromě ořechů a rozinek, pečlivě promícháme, přidáme rozinky a ořechy, vyrobenou hmotu vylijeme na plech (jistě k tomu připravený) a pečeme při 175°C.

Jako obměnu tohoto receptu nabízím přidat do těsta nastrohanou kůru pečlivě umytého citronu nebo pomeranče (místo vanilkového cukru) a potom přidat jenom rozinky.

Hana Velátová

Recepty předávejte Marii Ortové buď osobně (v kostele), nebo e-mailem (ortova@jabok.cuni.cz).

života, který je před námi otevřen, když do něj s odvahou víry vstupujeme. „Když žena rodí, má bolesti - ale když porodí, zapomeneme na bolest pro radost, že na svět přišel nový člověk“. Metafora „zmrtvýchvstání“ se na velikonoční události nedívá z perspektivy Otce, jako metafora „vzkříšení“, nýbrž připisuje samotnému Kristu vítězství tam, kde svět vidí porážku. Přijmout tento paradox, podívat se na kříž jakoby s druhé strany, to je jinak vyjádřena naše „víra v zmrtvýchvstání“, či spíše víra v Krista, který je - a nepřestal být - cesta, pravda a život.

xxx

A nyní bych chtěl pozvat do našeho středu, sem před oltář, ty naše bratry a sestry, kteří dnes vstoupí do Ježíšova příběhu a setkají se se Zmrtvýchvstalým způsobem zcela jedinečným, neopakovatelným, jak to může člověk jen jedinkrát v životě; mají se uprostřed této noci znovu narodit z vody a z Ducha svatého. Za malou chvíli budou pokřtěni a biřmováni a pak s námi poprvé přistoupí ke stolu Kristovu.

Někteří z nás jim to možná trochu závidíme, protože náš křest se většinou udal buď v době, kam naše paměť nesahá, nebo třeba poměrně nedávno, ale přeci jen „v minulosti“. Možná máme pocit, že dnes bychom tomu všemu lépe rozuměli než tenkrát, a proto to také plněji prožili. Ale já bych chtěl zdůraznit, že tyto iniciační svátosti jsou svátosti dynamické. To znamená, že nejsou omezeny na tu chvíli, kdy je přijímáme. Jistě, ten okamžik přijetí je podstatný: ve křtu a biřmování, podobně jako při kněžském svěcení, je člověku vtištěna „nesmazatelná pečeť“ přináležetosti ke Kristu. Stane se něco, co se nemůže „odestát“; můžeme jistě tisíckrát zradit, ale ani tím nemůžeme zrušit skutečnost tohoto našeho zasvěcení Kristu. Tyto svátosti nikdo žádnou mocí nemůže vymazat z našeho života, a nemůžeme to udělat ani my sami; mosty zpátky jsou spáleny.

Přijetí těchto svátostí se otvírá prostor do budoucnosti: Kristova přítomnost v nás může růst a prohlubovat se po celý náš další život. Vstup do církve není „převzetím legitimace“, nýbrž vstípením do vinného kmene; není „vstupem do organizace“, nýbrž počátkem vrůstání do živého organismu - „Těla Kristova“. Naše porozumění a vnitřní souhlas s tím, co se jednou událo, může a má být stále plnější, naše „věřím“ při každoroční obnově křtu, která se koná při této liturgii, může a má být syceno stále novými zkušenostmi, radostmi i zápasy naší pokračující životní cesty. Možná přijdou i chvíle, kdy nám naše „věřím“ bude připadat tak slabé nebo tak obtížné, že je sotva přeneseme přes rty. Ale důvěřujeme: k poselství této noci patří i naděje, že žádný kámen - včetně kamene hrobu a smrti - není tak těžký, aby jednoho rána nemohl být odvalen. Amen.

prof. PhDr. Tomáš Halík, duben 1998

(autor je mj. rektorem univerzitního kostela Nejsv. Salvátora v Praze)

/Publikováno v knize Oslovit Zachea, nakl. Lidové noviny, Praha 2003/

Obětavost v našem sboru

Zima je za námi a s příchodem jara 2007 musíme se opět připomenout, že i v církvi a tedy i v našem sboru je nutné hovořit o finančních otázkách. Jak dopadl náš sbor finančně v minulém roce jsme se dozvěděli na výročním shromáždění od sestry Adamcové, anebo z přílohy v našem minulém sborovém dopise. Rozpočtovaný salár na 265 tis.Kč nám vyšel na 261 tis. Připočteme-li k tomu sbírky při shromážděních, nejen pro potřeby našeho sboru, ale celocírkevní včetně Jeronýmovy jednoty, pak máme celkovou obětavost ve sboru Kč 392 tis. (z toho určené na potřeby mimo náš sbor je 58 tis.)

Zajímavý pohled na výši salárů v našem sboru je následující: Z celkového počtu salárů 90 bylo 25 do výše 900 Kč v hodnotě Kč 11.600 a 65 1.000 Kč a více v hodnotě Kč 250.000. Salár zvýšilo nebo platilo poprvé (noví členové) 40 plátců, 42 platilo stejně jako v roce minulém a jen 8 salár snížilo. Zamyslete se nad těmito údaji a dle svých možností zvažte výši vašeho letošního příspěvku. Zařadíte se mezi ty, kteří salár zvyšují? Že náklady stále rostou, nemusíme dokazovat. Otázka financování církvi není stále vyřešena, ale musíme počítat s tím, že tlak na naši obětavost bude stále stoupat, budeme-li si chtít sbor a kaza-tele udržet. Zatím nám v rozpočtu sboru částečně pomáhá příjem z pronájmu sborového bytu.

Saláry můžete platit hotově při návštěvě našich shromáždění nebo také ve splátkách trvalým příkazem ze svého účtu u banky, což již řada z vás dělá. Náš účet Spořitelny je 0280963329/0800. Variabilní symbol je 10 a vaše číslo uvedené u adresy na sborovém dopise. Těm, kteří jsou zvyklí platit složenkou, ji přikládáme.

O významu Jeronýmovy jednoty není snad třeba příliš mluvit. Každý rok se nám ve sboru podaří shromáždit sbírku přes 20 tis.Kč. Příspěvkem vyjadřujeme solidaritu s našimi sbory, které potřebují pomoc zejména při opravách kostelů, far, varhan. Dary můžete opět skládat hotově jako salár. V případě poukazu bankou je variabilní symbol 20 a vaše číslo. Myslím, že je škoda, že někteří salárníci tuto sbírku ignorují. Sebemenší dar vyjadřuje naši snahu pomoci druhým potřebným sborům naší církve. Tato sbírka bude uzavřena na konci května.

Emil Veber

Velká noc Vzkříšení

Gn 1,1-2,2; Gn 22,1-18; Ex 14,15-15,1; Iz 54,5-14; Iz 55,1-11; Bar 3,9-15.32-4,4
Ez 36,16-17a.18-28; Řím 6,3-11; Lk 24,1-12

Byl vzkříšen, není tady

Uprostřed Veliké noci, v nejposvátnější chvíli křesťanského roku, stojíme tváří v tvář tajemství, s nímž stojí a padá křesťanská víra.

Jsme na křižovatce. Zde se zpravidla rozcházíme s těmi, kteří s Ježíšem a jeho učením sympatizují. Mohli s námi procházet velkou část tohoto velikonočního příběhu. Mohli na Zelený čtvrtek naslouchat s porozuměním jeho přikázání lásky. Mohli s vnitřní účastí sledovat jeho proces, mučení a nevinou smrt. Mohli s úctou postát u jeho hrobu. Ale tam jejich cesta končí. Cesta víry jde dál.

Ti, kteří s Ježíšem pouze sympatizují, si ho zařadí, jistě s respektem, do galerie velkých zemřelých. Ale my přijímáme slovo, které právě zaznělo v dnešním evangeliu: Není tady. A u Lukáše čteme otázku: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?“

Ježíš, díváme-li se na něj očima křesťanské víry, není jenom jeden z mohutné řady velkých zemřelých. Nemůžeme ho hledat mezi mrtvými - je živý. To je obsah poselství této noci, to je úhelný kámen křesťanství.

Nezakrývejme si, že je to mnohé „kámen úrazu“. Když Pavel na Areopagu vyslovil slovo o vzkříšení, Athéňané ho rychle přerušili: „Poslechneme si tě později!“ Možná, že mnozí z těch, kteří k Ježíšově osobě a učení chovají upřímné sympatie, budou reagovat podobně. Musíme pokrčit rameny a odejít? Anebo se spolu s nimi budeme nejprve zamýšlet - jak je to psáno o apoštolech, když k nim Ježíš poprvé promluvil o tom, co ho čeká - co to znamená, „vstát z mrtvých“?

xxx

Ježíš je živý. Ale jak je živý? V porozumění této zvěsti musíme stále růst. Řekněme nejprve jasně a zřetelně: křesťanská víra ve vzkříšení není nějaký banální příběh o oživení mrtvol. Vzkříšení není „resuscitace“. O Vzkříšeném důrazně říká apoštol Pavel, že už neumírá, smrt nad ním už moci nemá - není to tedy návrat do tohoto života, není to nic podobného „vzkříšení“ (oživení) Lazara. Podivuhodných oživení znají jak dějiny, tak i legendy bezpočet. Zde jde o něco mnohem závažnějšího. Ježíš není „povolán zpátky“ do tohoto života jako třeba Lazar. Jeho vzkříšení nezná žádné „zpátky“ - ukazuje radikálně dopředu.

Jeho „vzkříšení“ je naše budoucnost: „Ježíš byl vzkříšen jako prvotina těch, kteří zemřeli“. Dobře, řekněme si, to se tedy týká věcí „posmrtných“ a „nebeských“, které většinou jsou nám hodně vzdálené; jako odpověděla Ježíšovi Marta, sestra Lazarova: „Vím, že vstane, při vzkříšení, v poslední den“. Ale Ježíš jí na to odpověděl tak, že odmítl chápat vzkříšení jako něco, co patří do říše toho, co nastane „jednou, až potom“. Řekl na to Martě: „Já jsem vzkříšení a život.“ Nejde až o „poslední den“ - jde o „ted“.

Věčný život, jak zde často opakují, nezačíná až tehdy, když za námi zaklapnou dvířka krematoria. „Já jsem živ - a i vy živi budete“, říká Ježíš v evangeliu svatého Jana při poslední večeři svým učedníkům. Říká to ještě zde, v tomto životě - zřejmě je tedy už na této zemi rozdíl mezi tím, jak je zde živ Ježíš a jak jsou živi oni. Zde musí jít o něco, co se děje „ve světě“, co je možné rozlišit ještě před hranicí smrti.

Jakkoliv je zřejmé, že „mít věčný život“ podle Nového Zákona zahrnuje také možnost zrelativizovat hranici smrti, ba být vůči smrti ironický - vzpomeňme na Pavlovu otázku Smrti, kde je tvé vítězství? - přece je třeba jasně říci: „věčný život“ není prostě totéž, co „posmrtný život“. Je to mnohem širší a obsažnější pojem. Věčnost začíná dnes - jak zní název jedné inspirativní knížky. A jistě také nekončí naší tělesnou smrtí.

xxx

Odmítli jsme „materialistickou“ - či, chcete-li fundamentalistickou - představu o vzkříšení jako „oživení mrtvol“. Ale podobně je třeba odmítnout druhý extrém, „idealistické“ - nebo, chcete-li, liberální - tvrzení, že Ježíšovo vzkříšení není nic jiného, než symbolické vyjádření toho, že „jeho myšlenky jsou věčně živé a věčně aktuální“, že jeho věc jde dál. To by také bylo hrozně málo. Ne jeho „věc“, ne jeho „myšlenky“, nýbrž on sám, jeho osoba je něčím, co je živoucí, co klade na nás nárok a co i náš život rozšiřuje, radikalizuje a prohlubuje: co „jde dál“.

Ježíš je živý. Je tím, kdo je život sám - je cesta, pravda a život, je vzkříšení a život. Proto je marné ho hledat mezi mrtvými. „Není tady!“ říká prostě a důrazně evangelium této noci.

xxx

K tajemnému obsahu věty „Ježíš je živý“ přistupujeme zpravidla skrze dvě tradiční slova církve, jedno zní „zmrtvýchvstání“ a druhé „vzkříšení“. Obě jsou to metafory a obě jsou nedostatečné - musíme si být vědomi toho, že stojíme u tajemství něčeho tak velikého a tak radikálně nového, že všechny naše metafory, definice a teorie „praskají ve švech“, chtějí-li to zachytit do slov a obrazů, příliš zatížených tím, co už známe.

Obě tyto metafory mají hodně odlišné významové pole. Když říkáme „vzkříšení“, máme tím na mysli „Boží čin“ - Otec se přiznal k tomuto svému Synu, kterého svět zavrhl. Bůh, který se v temnotě Velkého pátku zdál být Bohem převelmi vzdáleným, nepřítomným, tento Bůh říká ANO cestě svého Syna - té cestě, která vedla až na kříž. Na tomto Božím ANO, řečeném Ježíšovi stavíme i my své životní ANO ke Kristu. To je jinými slovy vyjádřena naše „víra ve vzkříšení“.

Druhé slovo je „zmrtvýchvstání“. To zas ukazuje k aktivitě samotného Krista: ten, který byl tak naplněn životem, ten, který byl tak na straně života, ten, který tak ukázal, co život znamená, ten, který smí říci „Já jsem život“ - ten nemůže být navždy spoután silami smrti. Ano, prošel cestou bolesti, prošel údolím stínu smrti. Avšak ve světle přicházejícího nedělního rána vidíme jeho kříž „z druhé strany“ - vidíme, že jeho bolesti byly porodními bolestmi nové zkušenosti, nového